ภาษาเขมรในกระแสการเปลี่ยนแปลง : การเรียนการสอนและหลักสูตรการศึกษา

KHAMER IN THE CURRENT OF CHANGE:

TEACHING AND CURRICULUM

19 ต.ค. 2555

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศานติ ภักดีคำ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2552
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 18878

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ประจำปี พ.ศ. 2552 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้การสนับสนุนผู้วิจัยในการทำงานวิจัยเรื่องนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อัญชนา จิตสุทธิญาณ ปฐมาจารย์ด้านภาษาและวรรณคดีเขมรของผู้วิจัย ที่ได้กรุณาสั่งสอนผู้วิจัยจนผู้วิจัยมีความสนใจวรรณคดีเขมรเพิ่มเติมจากความสนใจวรรณคดีไทยมาแต่เดิม ทั้งยังกรุณาให้คำปรึกษาอันทรงค่าแก่ผู้วิจัยเสมอมา

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ ทั้งยังเข้าใจการทำงานวิชาการของผู้วิจัยที่แทบจะหาเวลาให้กับท่านได้ยาก แม้กระนั้นท่านก็ยังคงสนับสนุนผู้วิจัยอยู่เสมอ ขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดีที่กรุณาสั่งสอนผู้วิจัยจนสามารถนำความรู้นั้นมาทำงานได้ในวันนี้ ขอบพระคุณ ดร. ปีเตอร์ สกิลลิ่ง (Dr. Peter Skilling) และดร.โอลิวิเยร์ เดอ เบร์นง (Olivier de BERNON) แห่งสำนักฝรั่งเศสปลายบูรพาทิศ (EFEO) ที่กรุณาให้คำปรึกษาอันทรงค่าแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ

ขอขอบคุณ อาจารย์นวรัตน์ ภักดีคำ ที่ได้ช่วยอ่านร่างงานวิจัยนี้โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ทั้งยังคอยช่วยรับภาระอื่นๆ และจะช่วยกันทำงานวิชาการด้วยกันต่อไป

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรภาษาเขมร ที่เปิดการเรียนการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษาของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2553 โดยสำรวจรวบรวมหลักสูตรที่เปิดสอนและใช้การประเมินหลักสูตรในด้านบริบท คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนทั่วไปจำนวน 50 คน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเขมรจำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้หาค่าเฉลี่ย ผลการประเมินหลักสูตรสามารถสรุปได้ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อภาษาเขมรพบว่า การเรียนภาษาเขมรในปัจจุบันมีความจำเป็นอยู่ในระดับน้อย วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตรภาษาเขมร พบว่า มีผู้ให้ความสำคัญกับด้านการใช้ภาษาเขมรอยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการสำรวจแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาร่างหลักสูตรภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบัน

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the Khmer language curriculum in Thailand University by using CIPP Model. The evaluation included context evaluation which assessed the objectives of the curriculum, the structure of the curriculum and the subject content.

The sample of the study included 50 peoples and 50 user Khmer language for working. The Research instruments was questionnaire. Data analysis by mean, standard deviation. The result of curriculum evaluation were as follow.

Peoples and user Khmer language for working had congruent opinion in the aspect objective of Khmer language curriculum that it was lower appropriate level. In the aspect of curriculum structure and content it was lower appropriate level. But that content of Khmer language for using was moderate appropriate level.

The result of Khmer language curriculum evaluation it can revised to Khmer language for communication curriculum.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
	วัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัย	2
	เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของแผนงานวิจัย	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
	แผนการบริหารแผนงานวิจัยและแผนการดำเนินงาน	2
	ขอบเขตของการวิจัย	2
	นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
3	วิธีดำเนินการวิจัย	16
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
5	ร่างหลักสูตรสาขาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร	39
6	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม		61

บทที่ 1
บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แม้ว่าพระราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชาจะมีความสัมพันธ์ยาวนานทั้งในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม แต่เป็นที่น่าเสียดายที่การศึกษาวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมเขมรกลับมีไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพื่อนบ้านทั้งสองให้เกิดขึ้นได้ถึงระดับประชาชนต่อประชาชน ความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกันนำมาสู่เหตุการณ์รุนแรงจนเกิดการเผาสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงพนมเปญ เมื่อ พ.ศ. 2546 รวมทั้งเกิดกรณีปัญหาความขัดแย้งอันเนื่องมาจากปราสาทเขาพระวิหารในปี พ.ศ. 2551 แสดงให้เห็นถึงจุดวิกฤตของความสัมพันธ์ อันแสดงออกถึงความขัดแย้งและไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลไทยจึงได้สนับสนุนให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศทั้งสองให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นความสำคัญอย่างยิ่งยวดและเร่งด่วน ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดการเรียนการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ภาษาเขมรเป็นภาษาหนึ่งที่ถือเป็นสาขาภาษาขาดแคลน และกำหนดในนโยบาย 4 ปี ในนโยบายข้อที่ 2.5 นโยบายต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในนโยบายข้อที่ 2.5.1 ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและความใกล้ชิดระหว่างกัน อันจะนำไปสู่การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การขยายการคมนาคมขนส่ง และความร่วมมือด้านอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค เช่น ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจด้านพัฒนาการการเรียนการสอนและความเปลี่ยนแปลงของความต้องการในการใช้ภาษาเขมรของสังคมไทยปัจจุบัน อันจะสามารถนำไปสู่การปรับทิศทางและ

หลักสูตรการศึกษาภาษาเขมรจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน ผู้วิจัยจึงเลือกนำประเด็นนี้มาศึกษาวิจัย เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาเขมรในปัจจุบัน เหมาะสมสอดคล้องกับประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างแท้จริง อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวกัมพูชา อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาต่อไป

2. วัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนและหลักสูตรภาษาเขมรในสถาบันอุดมศึกษา

3. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของแผนงานวิจัย

ยุทธศาสตร์การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคมในด้านการพัฒนาขีดสมรรถนะและศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 นำมาประยุตก์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งวางแผนการจัดการเรียนการสอนสาขาภาษาเขมร ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์

4.2 พิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 หลักสูตรที่นำมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นหลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาตรี ทั้งที่เป็นหลักสูตรวิชาเอก วิชาโท และรายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรวิชาภาษาไทย ที่เปิดการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทยก่อนหน้าปี พ.ศ. 2552 เท่านั้น

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ

1. ประชาชนทั่วไป จำนวน 50 คน

2. ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาเขมร จำนวน 50 คน

5.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรภาษาเขมรภายในและภายนอกจำนวน 5 คน

5.4 การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม รวมทั้งร่างหลักสูตรภาษาเขมรที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยเรื่องนี้ เน้นเฉพาะโครงสร้างและเนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาภาษาเขมรเท่านั้น เนื่องจากรายวิชาพื้นฐานและจำนวนหน่วยกิตอาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามการกำหนดของมหาวิทยาลัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรภาษาเขมรและรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมรที่เปิดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา จนถึงปี พ.ศ. 2552

2. การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจพัฒนาหลักสูตร ในการวิจัยนี้หมายถึง เป็นการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจที่จะพัฒนาหลักสูตร โดยประเมินบริบทของหลักสูตร โดยเฉพาะการประเมินความมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา

2.1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความคาดหวังที่ตั้งไว้ของหลักสูตร หรือผลที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หลังจากได้ศึกษาครบตามหลักสูตร

2.2. เนื้อหารายวิชา หมายถึง มวลความรู้ซึ่งบรรจุไว้ในแต่ละรายวิชา เพื่อนำมาให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง เนื้อหารายวิชาเอกภาษาเขมร

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยการเรียนการสอนและหลักสูตรการศึกษาภาษาเขมรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาเขมร โดยแบ่งสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรม เสริมสร้างทักษะ ปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม รวมทั้งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีการพัฒนาไปพร้อมกันทุกๆ ด้าน เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตน รวมทั้งสังคม นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2504: 64) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทุกๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน

สุมิตร คุณานุกร (2523: 2 – 3) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524: 5) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาของชาติ

สิริพร บุญญานันต์ (2529: 5) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทั้งมวลที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรจึงหมายถึงส่วนที่เป็นข้อกำหนดรายการสอน และส่วนที่เป็นกระบวนการทั้งปวง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามข้อกำหนด

สงัด อุทรานันท์ (2532: 5 – 8) กล่าวว่าว่าขอบเขตความหมายของหลักสูตรมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของศาสตร์สาขาวิชาหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงสาขาวิชาหลักสูตรซึ่งต้องศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร วิธีการใช้หลักสูตร

2. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตข้อกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ในที่นี้หลักสูตรจึงหมายถึงเอกสารหลักสูตรที่กล่าวถึงสาระของหลักสูตรในด้านจุดประสงค์ หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระที่จัดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หรือคู่มือหลักสูตรแผนการสอนต่างๆ เป็นต้น

3. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของหลักสูตร กระบวนการประเมินผลหลักสูตร รวมทั้งผลิตผลต่างๆ ที่เกิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง ระบบการจัดการทางด้านการศึกษาทั้งหมดที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และทักษะในด้านต่างๆ ตลอดจนการปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางของหลักสูตร ในการสร้างหลักสูตร จึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบเป็นสำคัญ นักการศึกษาได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบา (Taba. 1962: 10) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร

โบแชมป์ (Beaauchamp. 1981: 197) กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วย

1. ระบบเนื้อหา
2. ระบบการสอน

3. ระบบการประเมินผล

ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2517: 207) กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

2. โครงสร้างของหลักสูตร

3. เนื้อหาของหลักสูตร

4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. กระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2523: 9) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษามี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย

2. เนื้อหา

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินผล

พจน์ สะเพียรชัย (2525: 71 – 78) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตรโดยทั่วไปว่า ควรประกอบด้วย 6 ส่วน คือ

1. ปรัชญาการศึกษา

2. ความมุ่งหมาย

3. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา

4. กระบวนการเรียนการสอน

5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

6. การบริหารหลักสูตรและการบริการวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532: 4) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย คือ ความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาและสังคม

2. หลักการ คือทิศทางหรือแนวทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. โครงสร้าง คือกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร

4. จุดประสงค์ของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา หมายถึง ความรู้ทักษะหรือทัศนคติบางประการโดยเฉพาะรายวิชานั้นๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้ ต้องมี หรือต้องปฏิบัติได้

5. เนื้อหาของรายวิชา คือ ประสบการณ์ต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งกำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น อันจะช่วยให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

6. สื่อการเรียน คืออุปกรณ์ต่างๆ ที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจทักษะ และทัศนคติตามที่ต้องการ

7. วิธีสอน การสอนย่อมช่วยใช้เกิดการเรียนรู้ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ธำรง บัวศรี (2532: 8) กล่าวว่า หลักสูตรนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้ 6 อย่าง คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

บุญเลี้ยง ปทุมทอง (2553: 15) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation)

จากองค์ประกอบหลักสูตรที่กล่าวมา จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร มี 7 ประการด้วยกัน คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาวิชา
4. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการตามหลักสูตร

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

6. การวัดและประเมินผลการเรียน

7. การประเมินผลการสอนตามหลักสูตรว่าคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

3. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของหลักสูตรหมายถึง ความคาดหวังหรือผลที่ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับผู้เรียนหลังจากที่ได้ศึกษาครบตามหลักสูตร นักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของความมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2527: 211) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับหลักสูตร จะใช้คำว่าจุดมุ่งหมายทั่วไป ซึ่งมีความหมายกว้างที่สุด จุดมุ่งหมายทั่วไป ส่วนมากเป็นการเขียนไว้อย่างกว้างๆ และมีลักษณะค่อนข้างเป็นปรัชญา ซึ่งเน้นคุณค่ามากกว่าทางจิตวิทยาหรือการเรียนการสอน

2. ระดับหมวดวิชาหรือรายวิชา จุดมุ่งหมายระดับหมวดวิชาหรือรายวิชา จะใช้คำว่าจุดมุ่งหมายเฉพาะ ตามปรกติจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ใช้กับหมวดวิชา หรือรายวิชามักเน้นการประยุกต์หรือการนำไปใช้เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงลักษณะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี ว่าควรจะมีลักษณะสำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรตั้งอยู่บนรากฐานการศึกษาที่ถูกต้อง

2. ต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชาติ

3. สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

4. จะต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม โดยให้รู้และเข้าใจว่าสิ่งใดควรจะอนุรักษ์ไว้ รู้จักสร้างสรรค์วัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้า

5. จะต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามหลายด้าน

6. จะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ

7. จะต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ และมีความต่อเนื่องกับทุกข้อโดยไม่มีความขัดแย้งกัน

8. หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่นได้และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

ธำรง บัวศรี (2532: 186) กล่าวว่าหลักเกณฑ์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายมี 5 ประการ คือ

1. สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

3. สอดคล้องกับหลักการปกครองของประเทศ

4. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายข้ออื่นๆ

5. สามารถนำมาปฏิบัติได้

จากความมุ่งหมายของหลักสูตรที่กล่าวมา สรุปว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีหลักสำคัญ คือ

1. มีความชัดเจนในด้านภาษาที่ใช้และเข้าใจง่าย

2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียน

3. มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4. มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

5. มีความสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงได้

4. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตามหลักสูตรนั้นๆ ทราบว่าจะต้องเรียนวิชาใดบ้าง และเรียนมากน้อยเท่าใด นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524, 4) กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตรคือกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร อันมีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่เลือกเรียนตามความถนัด และส่วนที่ให้

เลือกเรียนได้ตามเสรี ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มวิชานั้นๆ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้แล้ว

บุญชม ศรีสะอาด (2528, 11) กล่าวว่า โครงสร้างหลักสูตร คือ กลุ่มวิชา หรือ รายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร โดยกำหนดสัดส่วนของส่วนที่บังคับ ส่วนที่ให้เลือกเรียนตามถนัด และส่วนที่ให้เลือกเรียนตามเสรี

ธำรง บัวศรี (2532, 186) กล่าวว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึงแผนผังที่แสดงการแจกแจงของวิชา หรือกลุ่มวิชา (หรือกลุ่มประสบการณ์) ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนในแต่ละภาคเรียน และในแต่ละปีการศึกษา ตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงภาคเรียนสุดท้าย

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า โครงสร้างของหลักสูตร คือ กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร ซึ่งกำหนดสัดส่วนไว้ดังนี้

1. ส่วนที่บังคับ (รายวิชาบังคับ)

2. ส่วนที่ให้เลือกเรียนตามความถนัด (รายวิชาเลือก)

3. ส่วนที่ให้เลือกเรียนอย่างเสรี (รายวิชาเลือกเสรี)

ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องเรียนในแต่ละภาคเรียนให้ครบตามที่กำหนด

5. เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระหรือความรู้ รวมถึงประสบการณ์ของการเรียนรู้ด้วย ด้วยเหตุนี้เนื้อหาหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

ทาบา (Taba. 1962: 267 3 284) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาไว้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงและความสำคัญของเนื้อหาวิชา

2. สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม

3. สมดุลย์ในความกว้างและความลึก

4. สนองความต้องการของความมุ่งหมายได้หลายๆ ข้อ

5. สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน

6. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

จรุญ คูณมี (2520, 35 – 36) กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหารายวิชาไว้ 4 ประการคือ

1. ยึดหลักความสำคัญ หมายถึง ให้นึกถึงประสบการณ์ที่มีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ทั่วๆ ไป เป็นพื้นฐานก่อนสิ่งอื่น

2. ความต้องการของสังคมปัจจุบัน หมายถึง หลักสูตรต้องสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ และทำให้ประชากรมีประสบการณ์ที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความต้องการของผู้เรียน หมายถึง เนื้อหาของหลักสูตรต้องเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา และอนาคตของผู้เรียน

4. การส่งเสริมประชาธิปไตย หมายถึง ถ้าต้องการให้สังคมเป็นแบบประชาธิปไตย หลักสูตรจำเป็นต้องให้ประสบการณ์ในการมีชีวิตอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย

สงัด อุทรานันท์ (2527, 27) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรสามารถทำได้ดังนี้

1. การยึดเอาสาขาวิชาชีพหรือรายวิชาเป็นหลัก

2. การยึดเอาความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

3. การยึดเอากิจกรรมและปัญหาสังคมเป็นหลัก

4. การยึดเอาทักษะทางกระบวนการเป็นหลัก

5. การยึดเอาสมรรถภาพเป็นหลัก

ธำรง บัวศรี (2532, 203) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาคือข้อมูลความรู้ หรือสิ่งอันเป็นสาระ ซึ่งได้ถูกคัดเลือกจากวิชาต่างๆ ซึ่งเมื่อนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, 78) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาหมายถึงความรู้ที่คัดแปลงมาจากศาสตร์ต่างๆ เพื่อความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและเป็นเครื่องมือที่จะช่วยผู้เรียนค้นพบความจริงได้ด้วยตนเอง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคม

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553. 239) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาหมายถึงเนื้อหาสาระข้อมูลทฤษฎีที่สำคัญและจำเป็นที่เลือกสรรมาให้ผู้เรียนได้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการตามลำดับชั้น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระหรือความรู้ โดยต้องยึดหลักความสำคัญเกี่ยวกับประสบการณ์พื้นฐานของมนุษย์ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีความน่าสนใจ ถูกต้องทันสมัย สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับระยะเวลาที่เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยต้องการนำผลจากการวิจัย มาพัฒนาหลักสูตรภาษาเขมรโดยเฉพาะโครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเท่านั้น ดังนั้นในที่นี้จึงไม่ได้กล่าวถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน การประเมินผลการสอนตามหลักสูตรแต่อย่างใด

แนวคิดและรูปแบบการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้หลายแนวความคิดคือ

ทาบา (Taba. 1962: 52) มีความเห็นว่า การประเมินหลักสูตรมีความมุ่งหมายที่ครอบคลุมขอบข่ายหลายประการ เราอาจประเมินหลักสูตรโดยประเมินจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตร คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร ความสามารถของนักเรียน ความสำคัญของรายวิชาต่างๆ ผลสัมฤทธิ์ของการนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปใช้ และสื่อวัสดุการศึกษาเป็นต้น

สคริเวน (Scriven. 1967: 52) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรนั้นไม่เพียงแต่ดูว่ารายวิชาแต่ละรายวิชานั้นสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่เท่านั้น แต่ควรดูว่ารายวิชาแต่ละรายวิชานั้นดีมากน้อยเพียงใดด้วย

สุมิตร คุณานุกร (2523, 7) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิผลตามที่ได้กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้หลักสูตรไม่สัมฤทธิผลตามความมุ่งหมายนั้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2530, 7) ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่จัดไว้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ว่าการปฏิบัติจริงนั้นผลที่ได้ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่างๆ เพื่อศึกษาว่าหลักสูตรนั้นได้สัมฤทธิผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และจะปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดีที่สุดอย่างไร ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ เพื่อตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรภาษาเขมรว่าหลักสูตรที่เคยมีการเรียนการสอนนั้นมีความเหมาะสมเพียงใด และควรพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใดจึงจะสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้หลายท่านดังนี้

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2527, 258) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประโยชน์ของขั้นตอนนี้ คือผลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527, 149 – 150) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือต้องแก้ไขปรับปรุง โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร 2 ประการ คือ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลการประเมินนั้นเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และประเมินผล เพื่อสรุปคุณค่าของพัฒนาหลักสูตรว่าดีหรือควรปรับปรุงแก้ไข ควรให้ใช้ต่อไป หรือยกเลิกทั้งหมด หรืออาจยกเลิกเพียงบางส่วน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527, 175) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นเรื่องที่ผู้วางแผนประสบการณ์เรียนรู้จะต้องคำนึงถึง นักพัฒนาหลักสูตรนั้นจะต้องคิดถึงวิธีการที่จะพิจารณาตัดสินว่า หลักสูตรหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นถูกหลักการจัดมากหรือน้อย ถ้าต้องการความเป็นเลิศหรือคุณภาพที่ยอดเยี่ยมของการศึกษาจำเป็นต้องมีที่ตรวจสอบ พิจารณาวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนบกพร่องของขั้นตอนต่างๆ ในการจัดประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายให้ดีที่สุด

จากที่กล่าวมาจึงอาจสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร เป็นแนวทางที่วางไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และหาคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดีหรือต้องการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

3. รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตรสามารถทำได้หลายแบบ ดังที่ได้มีนักการศึกษาเสนอรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

ลิววี (Lewy. 1977: 10) กล่าวสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินสัมฤทธิผลของหลักสูตรซึ่งได้การประเมินหลักสูตรของ ราล์ฟ ไทเลอร์ (R.W.Tyler)

2. การประเมินค่าของหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อดูว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดไว้ได้ดีเพียงใด และได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ การประเมินผลักสูตรที่จัดแบบนี้ได้แก้ รูปแบบการประเมินของสเตก (Stake) และโพรวัส (Provus)

3. การประเมินในลักษณะของการตัดสินซึ่งมีความเชื่อว่าหลักสูตรที่ดีควรจะส่งผลกระทบต่อการกระทำในอนาคต ดังนั้นการประเมินจึงเน้นการกระทำอย่างมีระบบ รูปแบบการประเมินในแนวนี้ ได้แก่รูปแบบการประเมินของฟาย เดลตา แคปปา (Phi Delta Kappa) หรือซิปโมเดล (CIPP Model)

อุทุมพร จามรมาน (2528, 12 – 14) ได้เสนอรูปแบบการประเมินออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 3 ประเภท คือ

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Gool-Attainment Model) เป็นรูปแบบที่เน้นจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก การประเมินจะให้คุณค่ามากน้อยจะพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้นำในการประเมินจแบบนี้ได้แก่ ไทเลอร์ (R.W.Tyler) และแฮมมอนด์ (Hammond)

2. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) รูปแบบนี้อาศัยเกณฑ์เป็นหลัก แบ่งเป็นเกณฑ์ภายใน คือ กระบวนการต่างๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุผล และเกณฑ์ภายนอก คือ ผลของการที่วัตถุประสงค์บรรลุผล

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ผู้นำในการประเมินแบบนี้ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อัลคิน (Marvin C. Alkin) และโพรวัส (Provus)

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่นิยมใช้กันอยู่โดยทั่วไปมีอยู่ 8 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการประเมินของครอนบัค (Cronbach)
2. รูปแบบการประเมินของสคริเวน (Michael Scriven)
3. รูปแบบการประเมินของสเตก (Stake)
4. รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Marvin C. Alkin)
5. รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (R.W.Tyler)
6. รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond)
7. รูปแบบการประเมินของไพรวัส (Provus)
8. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทเลอร์ (Tayler. 1963: 3806-A) ได้ทำการวิจัย เรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาโททางการศึกษา ในวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐโอคบาโฮมา โดยสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 125 คน ครูใหญ่โรงเรียนที่ผู้สำเร็จการศึกษาสอนอยู่ 75 คน ผลการวิจัยสรุปว่า ความรู้ทางวิชาเฉพาะ ควรมีเนื้อหารายวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้น ส่วนในวิชาการศึกษาควรปรับปรุงบางส่วน เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ควรให้มีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจของผู้เรียน

เพพพาร์ด (Peppard. 1976: 520-A) ได้ทำการประเมินหลักสูตรฝึกหัดครูประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยอิลินอยส์ที่ปรับปรุงเมื่อ ค.ศ. 1959 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่ปรับปรุงนั้นยังไม่เหมาะสมกับครูประถมศึกษา โดยมีสิ่งที่ควรปรับปรุงคือ วิธีสอนอ่าน วิธีสอนวิทยาศาสตร์ และวิธีสอนสังคมศึกษา

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การสำรวจหลักสูตร

การเรียนการสอนภาษาเขมรในสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานแล้ว แต่เป็นรายวิชาที่แทรกอยู่ในหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทย ในระดับปริญญาตรีมักมีรายวิชาภาษาเขมรที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย เช่น หลักสูตรวิชาเอกสาขาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ หรือรายวิชาภาษาเขมรเบื้องต้น ที่เปิดสอนในคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น แต่ไม่ได้มีหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับภาษาเขมรโดยตรง

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน (พ.ศ. 2552 – 2553) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหขยายหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งจึงได้มีการจัดทำหลักสูตรภาษาเขมรโดยตรงขึ้น เพื่อพัฒนาบุคคลากรของชาติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาเขมร สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน

วิธีการสำรวจหลักสูตรภาษาเขมรที่มีการเรียนการสอนในปัจจุบัน (พ.ศ. 2552 – 2553) ผู้วิจัยได้สำรวจและรวบรวมจากหลักสูตรประจำวิชา ของมหาวิทยาลัยต่างๆ และรวบรวมจากหลักสูตรที่มีการเผยแพร่ในสื่ออิเลกทรอนิก

3.2 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรภาษาเขมรในประเทศไทย ผู้ศึกษามีวิธีดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ประชาชนทั่วไป และผู้ที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาเขมร ผู้ศึกษาใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์ มี 2 กลุ่ม คือ

1. ประชาชนทั่วไป เก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามจากประชาชนทั่วไป ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากการแจกแบบสอบถามจากบุคคลทั่วไป ในเขตวัฒนา จำนวน 50 คน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีการใช้ภาษาเขมรในการปฏิบัติงาน ได้แก่ หน่วยงานราชการ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ ราชบัณฑิตสถาน และบริษัทเอกชนที่มีการติดต่อกับประเทศกัมพูชา จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม การประเมิน และการประเมินหลักสูตร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร และหลักสูตรภาษาเขมรที่มีการเปิดสอนในประเทศไทยในระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2553

2. สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรจำนวน 2 ชุด เพื่อสอบถามกลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ประชาชนทั่วไป (ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีการใช้ภาษาเขมรในการปฏิบัติงาน

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งจะออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบในด้านบริบท คือ

- ความมุ่งหมาย
- โครงสร้างของหลักสูตร
- เนื้อหารายวิชา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปซึ่งอยู่ในตอนท้าย

เกณฑ์การกำหนดค่าความสำคัญของแบบสอบถาม

การสอบถามโดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีความหมายของความคิดเห็นแต่ละระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด
	4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวมาก
	3	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวปานกลาง
	2	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวน้อย
	1	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเดือน มกราคม – เมษายน พ.ศ. 2553 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ข้อมูลสำหรับประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตัวเอง ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา ซึ่งเป็นของประชาชนทั่วไป 50 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซนต์

2. ข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเขมร ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและคำชี้แจงประกอบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเขมร และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้สำเร็จการศึกษาส่งกลับให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยสอดผนึกดวงตราไปรษณียา

กรและจ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยเรียบร้อย ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 50 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ผลข้อมูล

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษาเขมรโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรม เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อภาษาเขมร

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อภาษาเขมร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรใน 5 ด้าน ได้แก่

- ทักษะทางภาษาเขมร
- ความรู้ทั่วไป
- ภาษาศาสตร์
- วรรณกรรมเขมร
- การใช้ภาษาเขมร

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของคุณมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของคุณมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของคุณและบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณ
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณมาก
น้อยที่สุด	หมายถึงข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณมากที่สุด	

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

สถานะ ☐ ประชาชนทั่วไป ☐ บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องในด้านภาษาเขมร

หน่วยงานของท่านในปัจจุบัน

☐ ราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ

☐ เอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ อื่นๆ(ระบุ).....

รายได้ต่อเดือน ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท ☐ 5,001-10,000 บาท

☐ 10,001 – 15,000 บาท ☐ 15,001-20,000 บาท

☐20,001-25,000 บาท ☐ มากกว่า 25,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อภาษาเขมร

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเรียนภาษาเขมรในปัจจุบันมีความจำเป็น					
2	ภาษาเขมรสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือการศึกษาต่อ					
3	การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการทำงาน					
4	การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ					
5	การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการเจริญสัมพันธ์ไมตรีของไทยและกัมพูชา					
6	มหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรเปิดการสอนด้านภาษาเขมร					
7	ประเทศไทยมีความจำเป็นในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษาเขมร					

418878

8	คนไทยควรสามารถสื่อสารภาษาเขมรได้					
9	ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศที่น่าลงทุนในด้านต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ ฯลฯ					
10	ภาษาเขมรมีความสำคัญต่อคนไทยในอนาคต					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรใน 5 ด้าน ได้แก่

- ทักษะทางภาษาเขมร
- ความรู้ทั่วไป
- ภาษาศาสตร์
- วรรณกรรมเขมร
- การใช้ภาษาเขมร

ทักษะทางภาษาเขมร

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร					
การฟังภาษาเขมร					
การพูดภาษาเขมร					
การอ่านภาษาเขมร					
การเขียนภาษาเขมร					
การพิมพ์ภาษาเขมร					

ความรู้ทั่วไป

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประวัติศาสตร์กัมพูชา					
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา					
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง					
ศิลปะและสถาปัตยกรรมเขมร					

ภูมิปัญญาพื้นบ้านเขมร					
ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม					
ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง					
คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย					

ภาษาศาสตร์

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำ					
โครงสร้างของประโยคและความหมาย					

วรรณกรรมเขมร

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร					
เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร					
วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร					
สำนวนและภาษิตเขมร					

การใช้ภาษาเขมร

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร					
ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ					
ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว					
ภาษาเขมรธุรกิจ					
การแปลภาษาเขมร					
การล่ามภาษาเขมร					

ความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาเขมรในระดับอุดมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรภาษาเขมร ที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย ในระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2553 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการสำรวจหลักสูตรภาษาเขมร

จากการสำรวจหลักสูตรภาษาเขมรที่มีการเรียนการสอนในประเทศไทยในปัจจุบัน (พ.ศ. 2552 – 2553) สามารถจัดแบ่งลักษณะของหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาทางด้านภาษาเขมรที่มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของไทยออกได้ดังนี้

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ความสำเร็จของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2522: 25) ด้วยเหตุนี้หลักสูตรภาษาเขมรจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถนำมาบ่งชี้ได้ถึงสัมฤทธิผลทางการศึกษา

ดังนั้นการศึกษาถึงหลักสูตรภาษาเขมรที่มีเปิดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของไทยจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ทิศทางของการเรียนการสอนภาษาเขมรในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

จากการสำรวจพบว่า หลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาเขมรในปัจจุบันสามารถจัดแบ่งออกได้ดังนี้

4.1.1 หลักสูตรภาษาเขมร ระดับปริญญาเอก

หลักสูตรภาษาเขมรที่มีเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอกในประเทศไทยปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 2 แห่ง ที่มีหลักสูตรภาษาเขมร แต่มีชื่อหลักสูตรที่แตกต่างกัน แต่โดยเนื้อหารายวิชาแล้วพบว่ามีความคล้ายคลึงกัน คือ

1. หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมร หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ แม้ชื่อหลักสูตรนี้จะเน้นถึงการศึกษาภาษาเขมรเป็นหลัก แต่ในหลักสูตรมีการแบ่งกลุ่มวิชาออกเป็น กลุ่มวิชาจารึก กลุ่มวิชาวรรณคดี กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคม ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบุคคลากรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาเขมร ที่มีความรู้ความสามารถในการศึกษาวิจัยด้านภาษาเขมร

2. เพื่อผลิตบุคคลากรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาเขมร ที่มีความสามารถอย่างสูงในการอ่าน การแปล การตีความ การวิจารณ์ และการใช้เอกสารภาษาเขมร และเอกสารภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมร

3. เพื่อผลิตบุคคลากรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาเขมร ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการสอนภาษาเขมรในระดับอุดมศึกษา

4. เพื่อผลิตบุคคลากรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาเขมร ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเขมรเพื่อติดต่อสัมพันธ์ทางการทูต การเมือง และธุรกิจ

2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเขมรศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักสูตรนี้ชื่อหลักสูตรเป็นเขมรศึกษา แต่มีเนื้อหารายวิชาด้านภาษาเขมรอยู่ด้วย โดยเฉพาะรายวิชาพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มภาษาและวรรณกรรม สำหรับกลุ่มรายวิชาที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับภาษาเขมรโดยตรงคือ กลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มปรัชญาศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

จากการเปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรภาษาเขมร และเขมรศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตทั้งสองสถาบันพบว่า ในด้านการจัดกลุ่มเนื้อหารายวิชามีความคล้ายคลึงกันแม้ว่าจะมีการใช้ชื่อหลักสูตรแตกต่างกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าทั้งสองหลักสูตรการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตที่กล่าวมาเน้นเนื้อหาการศึกษาด้านภาษาเขมรเป็นหลัก และในความสำคัญกับรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเขมรศึกษาเป็นลำดับรองลงมา

4.1.2 หลักสูตรภาษาเขมร ระดับปริญญาโท

ในปัจจุบันสถาบันที่มีหลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาโท มีเพียง 2 แห่ง เช่นเดียวกับหลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาเอก คือ

1. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเขมรศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ

2. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมร หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จากการเปรียบเทียบหลักสูตรพบว่า หลักสูตรเขมรศึกษา ของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร แม้ชื่อหลักสูตรจะเป็นหลักสูตรเขมรศึกษา (ไม่ใช่หลักสูตรภาษาเขมรโดยตรง) แต่ในด้านเนื้อหาของหลักสูตรนั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาภาษาเขมรเพื่อใช้ในการสื่อสารได้ และเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเขมร เพื่อศึกษาและวิจัยภาษาและวรรณกรรมเขมร ภาษาและวรรณกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวิจัยด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเขมรโดยตรง หรือที่เป็นสหวิทยาการ

ส่วนหลักสูตรภาษาเขมร ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ก็เน้นการศึกษาในลักษณะเดียวกัน คือ มีรายวิชาด้านภาษาศาสตร์ ด้านวรรณกรรม ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แต่ไม่มีการจัดแบ่งกลุ่มรายวิชาอย่างชัดเจนเหมือนหลักสูตรเขมรศึกษา

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ในเบื้องต้นว่า หลักสูตรในระดับปริญญาโททางด้านภาษาเขมรทั้งสองหลักสูตร มีการเน้นเนื้อหารายวิชาที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหารายวิชาส่วนใหญ่นอกเหนือจากด้านภาษาเขมรแล้ว สิ่งที่มีการเน้นมากเป็นอันดับรองลงมาคือ ด้านวรรณกรรม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เขมร

4.1.3 หลักสูตรภาษาเขมร ระดับปริญญาตรี

หลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาตรีที่มีการเรียนการสอนในปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรที่ได้รับความสำคัญค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา หลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาตรี หากนับรวมรายวิชาทางด้านภาษาเขมรที่แทรกอยู่ในหลักสูตรอื่นๆ ด้วยจะพบว่ามีการเปิดสอนอย่างค่อนข้างกว้างขวาง เพราะมีทั้งในที่แทรกอยู่ในหลักสูตรภาษาไทย รวมทั้งหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ดังสามารถวิเคราะห์ออกได้ดังนี้

หลักสูตรวิชาเอก – โท ภาษาเขมร

หลักสูตรวิชาเอก – โท ภาษาเขมร เป็นหลักสูตรที่ปัจจุบันในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการเปิดสอนหลายแห่งด้วยกัน จากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า มีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมร และหลักสูตรวิชาโท สาขาภาษาเขมร ทั้งที่ใช้ชื่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาเขมร และหลักสูตรที่มีไม่ได้ใช้ชื่อสาขาวิชาภาษาเขมรโดยตรง เช่น หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก แต่มีการเรียนวิชาภาษาเขมรเป็นวิชาหลักได้แก่

1. **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก** หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. 2536)

2. **หลักสูตรวิชาโทภาษาเขมร** หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2542, ปรับปรุง พ.ศ. 2548)

3. **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมร** หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (พ.ศ. 2547)

4. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก แขนงวิชาภาษาเขมร หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2553)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรต่างๆ ที่กล่าวมา พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่ของรายวิชาให้ความสำคัญต่อการศึกษา เพื่อฝึกทักษะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารในด้านต่างๆ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาเขมร ศึกษาภาษาศาสตร์ภาษาเขมร วรรณกรรมเขมร ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศกัมพูชา

ดังจะเห็นได้จากความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้จบการศึกษา เช่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตรหมวดวิชาโทภาษาเขมร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่า

1. เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้และทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาเขมร

2. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถใช้ภาษาเขมรในการสื่อสารและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ศิลปะ-วัฒนธรรมเขมร และสามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ยังปรากฏในแนวทางการประกอบอาชีพ ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมร ภาควิชภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามว่า

“บัณฑิตที่เรียนจบสาขาวิชาภาษาเขมร จะมีความรู้ทางด้านภาษาเขมร วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศกัมพูชา มีความเข้าใจในประเทศกัมพูชา มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศกัมพูชา สามารถทำงานร่วมมือกับหน่วยงาน บุคคลากรจากประเทศกัมพูชา หรือเดินทางไปปฏิบัติงานในประเทศกัมพูชา”

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรวิชาเอก – โท ภาษาเขมรสำหรับระดับปริญญาตรี ที่มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารในด้านต่างๆ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นหลัก รวมทั้งเน้นถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา ทั้งในด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ อารยธรรม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชาวกัมพูชาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

หลักสูตรวิชาอื่นที่มีรายวิชาภาษาเขมร

นอกจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาเขมรและหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนภาษาเขมรเป็นหลักดังได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว จากการสำรวจหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่า มีหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีการบรรจุรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมรเข้าไว้ในหลักสูตรด้วย จากการวิเคราะห์สามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. หลักสูตรที่มีรายวิชาภาษาเขมรมากกว่า 10 หน่วยกิต

จากการสำรวจพบว่า หลักสูตรอื่นๆ นอกเหนือจากหลักสูตรวิชาเอก – โท ภาษาเขมรดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว หลักสูตรที่มีการเรียนการสอนภาษาเขมรมากกว่า 10 หน่วยกิต คือ หลักสูตรโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิชาภาษาเขมรจัดอยู่ในกลุ่มวิชาบังคับเลือก 21 หน่วยกิต มีรายวิชาภาษาเขมรจำนวน 6 วิชา 18 หน่วยกิต คือ

ภาษาเขมรระดับต้น 1 จำนวน 3 หน่วยกิต

ภาษาเขมรระดับต้น 2 จำนวน 3 หน่วยกิต

ภาษาเขมรระดับกลาง 1 จำนวน 3 หน่วยกิต

ภาษาเขมรระดับกลาง 2 จำนวน 3 หน่วยกิต

ภาษาเขมรระดับสูง 1 จำนวน 3 หน่วยกิต

ภาษาเขมรระดับสูง 2 จำนวน 3 หน่วยกิต

จากคำอธิบายรายวิชาภาษาเขมรแสดงให้เห็นว่า การเรียนภาษาเขมรในหลักสูตรโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษานั้น เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาเขมรเป็นหลัก โดยเริ่มจากฝึกทักษะการสื่อสารขั้นพื้นฐานจนถึงสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักสูตรที่มีรายวิชาภาษาเขมรน้อยกว่า 10 หน่วยกิต

หลักสูตรที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาเขมร แต่มีน้อยกว่า 10 หน่วยกิต จากการสำรวจในเบื้องต้นพบว่า รายวิชาภาษาเขมรเหล่านี้จะแทรกอยู่ในหลักสูตรภาษาไทย ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ ได้แก่

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551) มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมร จำนวน 3 รายวิชา คือ

1. ภาษาเขมรที่สัมพันธ์กับภาษาไทย 3 หน่วยกิต (วิชาบังคับ) เน้นศึกษาคำเขมรที่ปรากฏในภาษาไทยและคำไทยที่ปรากฏในภาษาเขมร คำที่เขมรและไทยยืมมาจากภาษาบาลีสันสกฤต ลักษณะทางไวยกรณ์และทางภาษาด้านอื่นๆ ที่แสดงความสัมพันธ์ของภาษาทั้งสอง

2. ภาษาเขมร 1 จำนวน 3 หน่วยกิต (วิชาเลือก) เน้นการฝึกสนทนาภาษาเขมร การสะกดคำ การเรียงประโยค และการอ่าน

3. ภาษาเขมร 2 จำนวน 3 หน่วยกิต (วิชาเลือก) ฝึกพูดภาษาเขมรระดับกลาง ฟังและเขียนเรื่องที่ซับซ้อนขึ้น แปลข้อเขียนภาษาเขมรเป็นภาษาไทย และแปลข้อเขียนภาษาไทยเป็นภาษาเขมร รวมทั้งอ่านวรรณกรรมเขมรทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

รายวิชากลุ่มภาษาต่างประเทศเลือก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาเขมรจำนวน 6 หน่วยกิต คือ

1. ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร จำนวน 2 หน่วยกิต

2. ภาษาเขมรในชีวิตประจำวัน จำนวน 2 หน่วยกิต

3. ภาษาและวัฒนธรรมเขมร จำนวน 2 หน่วยกิต

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาเขมรจำนวน 4 หน่วยกิต คือ

1. ภาษาเขมรในภาษาไทย จำนวน 2 หน่วยกิต ศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาเขมร การยืมคำเขมรมาใช้ในภาษาไทย คำเขมรในเอกสารโบราณของไทย ตลอดจนการวินิจฉัยคำเขมรที่มีในภาษาไทย

2. ภาษาเขมร จำนวน 2 หน่วยกิต

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาเขมรจำนวน 2 หน่วยกิต คือ

1. ภาษาเขมรเบื้องต้น จำนวน 2 หน่วยกิต

ดังที่ได้ยกตัวอย่างหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาเขมร แต่มีน้อยกว่า 10 หน่วยกิต จะเห็นได้ว่า รายวิชาภาษาเขมรเขมรเหล่านี้จะแทรกอยู่ในหลักสูตรภาษาไทย ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ แต่เนื่องจากเป็นรายวิชาในหลักสูตรภาษาไทยจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับรายวิชาภาษาเขมรมากนัก ดังนั้นส่วนใหญ่วิชาเหล่านี้จะเป็นวิชาเลือกและมีเพียง 2 หน่วยกิตเท่านั้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า หลักสูตรภาษาเขมรในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยมีหลายหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมโดยเฉพาะภาครัฐและเอกชนในด้านภาษาเขมรที่มีมากยิ่งขึ้น หลักสูตรภาษาเขมรที่เปิดสอนในปัจจุบันมีตั้งแต่ระดับดุษฎีบัณฑิต ระดับมหาบัณฑิต และระดับปริญญาบัณฑิต

หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตภาษาเขมรในปัจจุบันมีจำนวน 2 หลักสูตร หลักสูตรระดับมหาบัณฑิตมีจำนวน 2 หลักสูตร หลักสูตรรับปริญญาบัณฑิตมีจำนวน 4 หลักสูตร หลักสูตรเหล่านี้ต่างมีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรของชาติให้มีความรู้ความสามารถด้านภาษาเขมร เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารเป็นหลัก และเพื่อการศึกษาวิจัย รวมทั้งในด้านการเรียนการสอนภาษาเขมรด้วย

นอกจากหลักสูตรภาษาเขมรโดยตรงแล้ว ยังมีรายวิชาภาษาเขมรที่เป็นรายวิชาบังคับและวิชาเลือกในหลักสูตรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องด้วย หลักสูตรเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับการศึกษาภาษาเขมรไม่มากนัก จำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตมีไม่มากนักเช่นกัน ยกเว้นหลักสูตรโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีการกำหนดให้เลือกเรียนภาษาเขมรถึง 18 หน่วยกิต ซึ่งเทียบเท่ากับหมวดวิชาโท

ส่วนหลักสูตรอื่นๆ ที่มีการเรียนการสอนภาษาเขมรได้แก่ หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ซึ่งมีรายวิชาอยู่ 2 ลักษณะ คือ รายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาเขมรในภาษาไทย เช่นรายวิชาภาษาเขมรที่สัมพันธ์กับภาษาไทย ของสาขาวิชาเอกภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น และรายวิชาภาษาเขมรเบื้องต้น เช่น รายวิชาภาษาเขมร 1 – 2 ของสาขาวิชาเอกภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันหลักสูตรสาขาภาษาเขมรที่เปิดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยมีหลายหลักสูตร ทั้งหลักสูตรภาษาเขมรโดยตรง และหลักสูตรอื่นที่มีรายวิชาภาษาเขมรเป็นรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก เพื่อให้ผู้เรียนหลักสูตรดังกล่าวมีความรู้ในด้านภาษาเขมร เพื่อนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารและเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยในหลักสูตรนั้นได้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาวะการขาดแคลนบุคลากรชาวไทยที่มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสารภาษาเขมรเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา ด้วยเหตุนี้รายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรเหล่านี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาในด้านการใช้ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีการเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาในด้านต่างๆ อีกด้วย ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.2 ผลการสำรวจความคิดเห็น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการประเมินหลักสูตรภาษาเขมรในประเทศไทย ผู้ศึกษาเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาเขมรในมหาวิทยาลัย

4.2.2 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

4.2.1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาเขมรในมหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษาเขมรโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรม เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง จำนวนและร้อยละของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมร จำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	22.2
หญิง	26	48.1
รวม	38	100.00
สถานะ		
ประชาชนทั่วไป	35	64.8
บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องในด้านภาษาเขมร	3	5.6
รวม	38	100.0
หน่วยงาน		
ราชการ	6	11.1
รัฐวิสาหกิจ	0	0.0
เอกชน	3	5.6
ธุรกิจส่วนตัว	1	1.9
อื่นๆ	28	51.9

รวม	38	100.0
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	5.6
5,001-10,000 บาท	25	46.3
10,001 – 15,000 บาท	4	7.4
15,001-20,000 บาท	4	7.4
20,001-25,000 บาท	0	0.0
มากกว่า 25,001 บาทขึ้นไป	2	3.7
รวม	38	100.0

ตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่ 2

ความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อภาษาเขมร (คิดเป็นร้อยละ)

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
การเรียนภาษาเขมรในปัจจุบันมีความจำเป็น	31.5	อยู่ในระดับน้อย
ภาษาเขมรสามารถนำไปใช้ในการทำงาน		
หรือการศึกษาต่อ	33.3	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการทำงาน	35.2	อยู่ในระดับน้อย
การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ	35.2	อยู่ในระดับน้อย
การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการเจริญ		
สัมพันธ์ไมตรีของไทยและกัมพูชา	50.0	อยู่ในระดับมากที่สุด
มหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรเปิดการสอนด้านภาษาเขมร	24.1	อยู่ในระดับน้อย
ประเทศไทยมีความจำเป็นในการพัฒนาความรู้		
เกี่ยวกับภาษาเขมร	31.5	อยู่ในระดับน้อย
คนไทยควรสามารถสื่อสารภาษาเขมรได้	33.3	อยู่ในระดับน้อย
ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศที่น่าลงทุนในด้านต่างๆ		

เช่น การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ ฯลฯ	55.6	อยู่ในระดับน้อย
ภาษาเขมรมีความสำคัญต่อคนไทยในอนาคต	25.9	อยู่ในระดับน้อย

4.2.2 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรใน 5 ด้าน โดยคิดเป็นค่าร้อยละจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่

- ทักษะทางภาษาเขมร
- ความรู้ทั่วไป
- ภาษาศาสตร์
- วรรณกรรมเขมร
- การใช้ภาษาเขมร

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร (คิดเป็นร้อยละ)

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
ด้านทักษะทางภาษาเขมร		
อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร	53.7	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การฟังภาษาเขมร	53.7	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การพูดภาษาเขมร	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การอ่านภาษาเขมร	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การเขียนภาษาเขมร	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
การพิมพ์ภาษาเขมร	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
ด้านความรู้ทั่วไป		
ประวัติศาสตร์กัมพูชา	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ศิลปะและสถาปัตยกรรมเขมร	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ภูมิปัญญาพื้นบ้านเขมร	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
ด้านภาษาศาสตร์		
เสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำ	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
โครงสร้างของประโยคและความหมาย	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
ด้านวรรณกรรมเขมร		
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร	51.9	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร	44.4	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร	46.3	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร	50.0	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ร้อยละ	การแปลความหมาย
ด้านการใช้ภาษาเขมร		
การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร	46.3	อยู่ในระดับปานกลาง
ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ	44.4	อยู่ในระดับปานกลาง
ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว	51.9	อยู่ในระดับปานกลาง
ภาษาเขมรธุรกิจ	50.0	อยู่ในระดับปานกลาง

การแปลภาษาเขมร	25.9	อยู่ในระดับปานกลาง
การล่ามภาษาเขมร	22.2	อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาเขมร

การที่สถาบันการศึกษาของไทยจะเปิดการสอนภาษาต่างประเทศเพิ่ม โดยเฉพาะภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษาเขมร, พม่า, เวียดนาม เป็นเรื่องที่น่าสนับสนุน เพราะในปี 2558 จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คนไทยควรสามารถสื่อสารภาษาต่าง ๆ เหล่านี้ได้เพื่อเป็นทางเลือกและสร้างความแตกต่างเพื่อโอกาสที่ดีกว่า ซึ่งความจริงแล้วค่อนข้างจะล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ แต่ก็ยังดีกว่าที่จะไม่เตรียมพร้อมหรือพัฒนาอะไรเลย

การเปิดสอนสาขาวิชาภาษาเขมรในมหาวิทยาลัยไทย (นอกเหนือจากสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้ชายแดนกัมพูชาจะบรรจุไว้ในการเรียนการสอนอยู่แล้ว) เป็นแนวความคิดที่น่าสนับสนุน ควรบรรจุไว้เป็นทางเลือกให้นักเรียน นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้เรียนหรือศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกันอย่างมากเช่น สาขาภาษาไทย วรรณคดีไทย การสอนภาษาไทย ควรส่งเสริมให้นักศึกษาที่จะจบมาเป็นนักวิชาการภาษาไทยได้เรียนภาษาเขมรทุกคน

ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบผลของแบบสอบถามในส่วนของความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนภาษาเขมร กับข้อเสนอแนะอาจมีความแตกต่างกันบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาเขมรมากนัก แต่มีข้อเสนอแนะจำนวนหนึ่งที่ระบุว่าควรมีการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาเขมร

บทที่ 5
ร่างหลักสูตรสาขาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร

จากการประมวลผลแบบสอบถาม ทำให้ทราบว่าประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาหลักสูตรภาษาเขมรในรายวิชาต่างๆ คือ

ด้านทักษะทางภาษาเขมร

อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 53.7) การฟังภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 53.7) การพูดภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) การอ่านภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0) การเขียนภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0) การพิมพ์ภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0)

ผลจากการประมวลผลแบบสอบถามพบว่า ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาเขมรในรายวิชาด้านทักษะทางภาษาเขมรในระดับน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามรายวิชาด้านทักษะทางภาษาเขมร ถือว่ามีความสำคัญในการศึกษาเนื่องจากเป็นพื้นฐานในการศึกษาด้านภาษาเขมรทั้งหมด ในการกำหนดรายวิชาด้านทักษะทางภาษาเขมรจึงได้กำหนดให้มีรายวิชาต่างๆ เพื่อให้นิสิตมีพื้นฐานในด้านทักษะการใช้ภาษาเขมรที่ดี ประกอบด้วยทักษะทางภษาเขมรในด้านต่างๆ คือ

ทักษะภาษาเขมรเบื้องต้น ประกอบด้วยวิชา อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร ทักษะภาษาเขมร

ทักษาด้านการฟัง – การพูดภาษาเขมร ประกอบด้วยวิชา การฟัง – พูดภาษาเขมร 1 การฟัง – พูดภาษาเขมร 2 การฟัง-พูดภาษาเขมร 3 การฟัง-พูดภาษาเขมร 4

ทักษาด้านการเขียน – การอ่านภาษาเขมร ประกอบด้วยวิชา การอ่านภาษาเขมร 1 การอ่านภาษาเขมร 2 การเขียนภาษาเขมร 1 การเขียนภาษาเขมร 2 การเขียนภาษาเขมร 3 การเขียนภาษาเขมร 4

ด้านความรู้ทั่วไป

ผลจากการประมวลผลแบบสอบถามพบว่า ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาเขมรในรายวิชาด้านความรู้ทั่วไปในระดับน้อยที่สุด กล่าวคือ ประวัติศาสตร์กัมพูชา อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ศิลปะและสถาปัตยกรรมเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ภูมิปัญญาพื้นบ้านเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) ภาษาเขมรที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0)

อย่างไรก็ตามรายวิชาด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา ถือว่ามีความสำคัญในการศึกษาเนื่องจากเป็นทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบริบทของประเทศกัมพูชา รวมทั้งมีความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมเขมร รวมทั้งประวัติศาสตร์กัมพูชา ที่มีผลต่อการสร้างทัศนะคติให้เกิดความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชา ในการกำหนดรายวิชาด้านความรู้ทั่วไปจึงได้กำหนดให้มีรายวิชาต่างๆ เพื่อให้นิสิตมีพื้นฐานในด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาที่ดี คือ

เขมรศึกษา
ประวัติศาสตร์กัมพูชา
ภาษาเขมรเชิงวัฒนธรรม
ภาษาเขมรเชิงการเมืองการปกครอง
คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย
ความสัมพันธ์ไทย – กัมพูชา

ด้านภาษาศาสตร์

ผลจากการประมวลผล แบบสอบถามพบว่า ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาเขมร ในรายวิชาด้านภาษาศาสตร์ในระดับน้อยที่สุด โดยเฉพาะวิชาเสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำ อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) โครงสร้างของประโยคและความหมาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0) อย่างไรก็ตามรายวิชาด้านภาษาศาสตร์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาศาสตร์ภาษาเขมรได้ชัดเจนขึ้น จึงกำหนดรายวิชาที่ควรศึกษาไว้ ๒ รายวิชาคือ

เสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำในภาษาเขมร

โครงสร้างของประโยคและความหมายในภาษาเขมร

ด้านวรรณกรรมเขมร

ผลจากการประมวลผลแบบสอบถามพบว่า ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาเขมรในรายวิชาด้าวรรณกรรมเขมรในระดับน้อยที่สุด กล่าวคือ วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.9) เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 44.4) วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 46.3) วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.0)

อย่างไรก็ตามรายวิชาด้านวรรณกรรมเขมร ถือว่ามีความสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งวรรณคดีเขมรได้อย่างชัดเจน จึงกำหนดว่ารายวิชาที่ควรมีในหลักสูตรได้แก่

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร

สำนวนและภาษิตเขมร

เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร

วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร

ด้านการใช้ภาษาเขมร

ผลจากการประมวลผลแบบสอบถามพบว่า ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาเขมรในรายวิชาด้านความรู้ทั่วไปในระดับปานกลาง ได้แก่ วิชาการอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.3) ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.4) ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.9) ภาษาเขมรธุรกิจ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) การแปลภาษาเขมร อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.9) การล่ามภาษาเขมร อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 22.2) ประกอบกับเนื้อหารายวิชาในกลุ่มนี้เน้นถึงการประยุกต์ภาษาเขมรไปใช้ในวิชาชีพต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเขมร ดังนั้นจึงเห็นว่ารายวิชาในกลุ่มนี้น่าจะมีรายวิชาต่างๆ ดังนี้

การใช้ภาษาเขมร 1

การใช้ภาษาเขมร 2

การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร

ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ

ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 1

ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 2

ภาษาเขมรธุรกิจ 1

ภาษาเขมรธุรกิจ 2

การแปลภาษาเขมร 1

การแปลภาษาเขมร 2

การแปลทันทีภาษาไทย – เขมร

การแปลทันทีภาษาเขมร – ไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายวิชาด้านทักษะทางภาษา ด้านความรู้ทั่วไป ด้านภาษาศาสตร์ และด้านวรรณกรรม ได้รับการประเมินว่าประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมรให้ความสำคัญน้อยที่สุด ส่วนรายวิชาด้านด้านการใช้ภาษามีความต้องการมากที่สุด–

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจัดทำร่างเนื้อหาของหลักสูตรภาษาเขมร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ โดยเน้นที่การให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร อันจะช่วยตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ในการสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษาเขมรเพื่อนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศทั้งสองในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านธุรกิจ ด้านอุตสาหกรรมบริการและด้านล่ามและการแปลภาษาเขมร

ทั้งนี้หลังจากได้มีการร่างหลักสูตรแล้ว ได้ผ่านการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรภาษาเขมร แล้วสามารถนำมาจัดทำเป็นร่างหลักสูตรได้ดังนี้

(ร่าง)
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาเขมรเพื่อการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษ Bachelor of Arts (Khmer for Communication)

2. ชื่อปริญญา

ภาษาไทย

ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร)

ชื่อย่อ : ศศ.บ. (ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร)

ภาษาอังกฤษ

ชื่อเต็ม : Bachelor of Arts (Khmer for Communication)

ชื่อย่อ : B.A. (Khmer for Communication)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาภาษาเขมร ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์

4. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีความสัมพันธ์มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรม ในปัจจุบันประเทศกัมพูชาเป็นตลาดการค้าของไทยที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในเอเชีย โดยมีภาคเอกชนไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจในประเทศกัมพูชาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในด้านการท่องเที่ยวได้ทวีความสำคัญมากขึ้น นักท่องเที่ยวของประเทศทั้งสองต่างได้เดินทางท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงและเพิ่มพูนประสบการณ์ ซึ่งต้องใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนชาวไทยและชาวกัมพูชามีความเข้าใจกันได้ดียิ่งขึ้น

แต่ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาเขมรและวัฒนธรรมเขมรในประเทศไทยยังไม่แพร่หลายมากนัก จึงทำให้ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญภาษาและวัฒนธรรมเขมรซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ อีกทั้งการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาและภาษาเขมรยังมีไม่เพียงพอในระดับที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งด้านการค้า และด้านวัฒนธรรมอย่างสัมฤทธิ์ผล

ปัจจุบันรัฐบาลไทยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาภาษาเขมรและความรู้เกี่ยวกับประเทศกัมพูชาให้ลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้น เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยจึงได้กำหนดให้ภาษาเขมรเป็นสาขาภาษาเพื่อนบ้านขาดแคลน เพราะผู้รู้ภาษาเขมรกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานอย่างมาก

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจหลัก ในการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของรัฐบาล ความต้องการของประเทศ และความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน ดังนั้นการพัฒนาและขยายการเรียนการสอนภาษาเขมรจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน

ด้วยเหตุนี้จึงเสนอให้มีการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร เพื่อผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ความสามารถทางภาษาเขมรให้สามารถใช้ภาษาเขมรในการติดต่อสื่อสารในระดับต่างๆ สามารถประกอบอาชีพในหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน และมีความรู้สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น บัณฑิตผู้รู้ด้านภาษาเขมรเป็นกำลังสำคัญของชาติ อันจะมีส่วนส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา ที่จะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างสองประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาลไทย

5 ปรัชญา

รู้เขมรเพื่อสื่อสาร พัฒนาวิชาการ สานสัมพันธ์ไทยกัมพูชา

6. ปณิธาน

หลักสูตรนี้มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านภาษาเขมรเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและการประกอบอาชีพ อันจะเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประเทศตามสภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

7. วิสัยทัศน์

บุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษาเขมรจะช่วยพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา

8. วัตถุประสงค์

8.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ภาษาและวัฒนธรรมเขมร

8.2 เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถใช้ภาษาเขมรในการสื่อสารและในการประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาเขมร

8.3 เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

8.4 เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา

โครงสร้างหลักสูตรและหมวดวิชาเฉพาะ

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต

หมวดวิชาเฉพาะ	**ไม่น้อยกว่า**	**90**	**หน่วยกิต**
1. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
2. วิชาเอกบังคับ	ไม่น้อยกว่า	48	หน่วยกิต
3. วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
หมวดวิชาโท	**ไม่น้อยกว่า**	**18**	**หน่วยกิต**
หมวดวิชาเลือกเสรี	**ไม่น้อยกว่า**	**6**	**หน่วยกิต**

รายวิชาและจำนวนหน่วยกิต (หมวดวิชาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร)

หมวดวิชาเฉพาะด้าน 90 หน่วยกิต

1) วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 18 หน่วยกิต

ขม 111 อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร	3(3-0)
KHM111 Khmer Script and Orthography	
ขม 112 ทักษะภาษาเขมร	3(3-0)
KHM112 Khmer Skills	
ขม 213 การฟัง – พูดภาษาเขมร 1	3(2-2)
KHM213 Khmer Listening - Speaking I	
ขม 214 การฟัง – พูดภาษาเขมร 2	3(2-2)
KHM214 Khmer Listening - Speaking II	
อก203 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	3(3-0)
EAP 203 English for Commumication I	
อก204 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	3(3-0)
EAP 204 English for Communication II	

2) วิชาเอกบังคับ 48 หน่วย

ขม 211 การใช้ภาษาเขมร 1	3(3-0)
KHM211 Khmer Usage I	
ขม 212 การใช้ภาษาเขมร 2	3(3-0)
KHM212 Khmer Usage II	
ขม 215 การอ่านภาษาเขมร 1	3(3-0)
KHM 215 Khmer Reading I	
ขม 216 การอ่านภาษาเขมร 2	3(3-0)
KHM 216 Khmer Reading II	

ขม 217 การเขียนภาษาเขมร 1	3(3-0)
KHM 217 Khmer Writing I	
ขม 218 การเขียนภาษาเขมร 2	3(3-0)
KHM 218 Khmer Writing II	
ขม 221 เขมรศึกษา	3(3-0)
KHM 321 Khmer Studies	
ขม 222 ประวัติศาสตร์กัมพูชา	3(3-0)
KHM 221 Khmer History	
ขม 311 เสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำในภาษาเขมร	3(3-0)
KHM 311Khmer Phonetics Phonology and Morphology	
ขม 312 โครงสร้างของประโยคและความหมายในภาษาเขมร	3(3-0)
KHM 312 Khmer Syntax and Semantics	
ขม 313 การฟัง-พูดภาษาเขมร 3	3(2-2)
KHM313 Khmer Listening - Speaking III	
ขม 315 การเขียนภาษาเขมร 3	3(3-0)
KHM 315 Khmer Writing III	
ขม 321 สำนวนและภาษิตเขมร	3(3-0)
KHM 321 Khmer wording and proverb	
ขม 322 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร	3(3-0)
KHM 322 Introduction to Khmer Literature	
ขม 441 การศึกษาอิสระ	6 (0-12)
KHM 441 Independent Study I	

3) วิชาเอกเลือก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ขม 314 การฟัง-พูดภาษาเขมร 4	3(2-2)
KHM314 Khmer Listening - Speaking IV	

ขม 316 การเขียนภาษาเขมร 4	3(3-0)
KHM 316 Khmer Writing IV	
ขม 317 การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร	3(3-0)
KHM 317 Khmer Newspaper Reading	
ขม 323 เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร	3(3-0)
KHM 323 Khmer Short Stories and Novels	
ขม 331 ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ	3(3-0)
KHM331 Khmer for Servicing Industry	
ขม 332 ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 1	3(3-0)
KHM 332 Khmer for Tourism I	
ขม 333 ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 2	3(1-4)
KHM 333 Khmer for Tourism II	
ขม 421 ภาษาเขมรเชิงวัฒนธรรม	3(3-0)
KHM421 Khmer Reading and Writing in Culture	
ขม 422 ภาษาเขมรเชิงการเมืองการปกครอง	3(3-0)
KHM422 Khmer Reading and Writing in Politics	
ขม 423 วรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร	3(3-0)
KHM423 Khmer Poetry	
ขม 424 คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย	3(3-0)
KHM 424 Khmer Loan Words in Thai	
ขม 425 ความสัมพันธ์ไทย – กัมพูชา	3(3-0)
KHM 425 Thai – Khmer Relationship	
ขม 431 ภาษาเขมรธุรกิจ 1	3(3-0)
KHM 431 Business Khmer I	
ขม 432 ภาษาเขมรธุรกิจ 2	3(3-0)
KHM 432 Business Khmer II	

ขม 433 การแปลภาษาเขมร 1	3(3-0)
KHM 433 Khmer Translation I	
ขม 434 การแปลภาษาเขมร 2	3(3-0)
KHM 434 Khmer Translation II	
ขม 435 การแปลทันทีภาษาไทย – เขมร	3(3-0)
KHM 435 Simultaneous Translation Thai – Khmer	
ขม 436 การแปลทันทีภาษาเขมร – ไทย	3(3-0)
KHM 435 Simultaneous Translation Khmer - Thai	

หมวดวิชาโทไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

ให้เลือกศึกษาสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นวิชาโท โดยศึกษาตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหลักสูตรวิชาโทของภาควิชา/สาขาวิชานั้น ๆ

หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ให้เลือกศึกษาวิชาใดก็ได้ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

8วามหมายของเลขรหัสวิชาภาษาเขมร

เลขรหัสตัวแรก		หมายถึงชั้นปีที่เปิดสอน
เลขรหัสตัวกลาง		หมายถึงหมวดวิชา ดังต่อไปนี้
	เลข 1	หมายถึงทักษะ
	เลข 2	หมายถึงความรู้เกี่ยวกับเขมร
	เลข 3	หมายถึงทักษะเฉพาะกิจ
	เลข 4	หมายถึงทักษะประยุกต์
เลขรหัสตัวสุดท้าย		หมายถึงลำดับรายวิชาในหมวดวิชาของเลขรหัสตัวกลาง

คำอธิบายรายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอก – วิชาโทภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร)

ขม	111	อักษรและอักขรวิธีภาษาเขมร	3(3-0)
KHM	111	Khmer Script and Orthography	01047111

ศึกษารูปอักษรและวิธีการเขียน รูปพยัญชนะ รูปเชิงพยัญชนะ รูปสระ การประสมอักษร พยัญชนะซ้อน เครื่องหมายประกอบการเขียน ฝึกอ่านและเขียน โดยเรียนรู้คำศัพท์ไม่น้อยกว่า 800 คำ

ขม	112	ทักษะภาษาเขมร	3(3-0)
KHM	112	Khmer Skills	01047112

ฝึกทักษะความสามารถพื้นฐานในการฟัง พูด อ่าน และเขียนโดยเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นรวมไม่น้อยกว่า 1,600 คำ

ขม	211	การใช้ภาษาเขมร 1	3(3-0)
KHM	211	Khmer Usage I	01047211

ศึกษาโครงสร้างรูปประโยคความรวม การใช้หน่วยคำเชื่อมประโยค คำขยายคำนามและคำกริยา ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนในระดับที่สูงขึ้น เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นรวมไม่น้อยกว่า 2,500 คำ

ขม	212	การใช้ภาษาเขมร 2	3(3-0)
KHM	212	Khmer Usage II	01047212

ศึกษาความแตกต่างของการใช้ภาษาในระดับภาษาไม่เป็นทางการและภาษาทางการ ศึกษาการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับบุคคลและกาลเทศะ เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นรวมไม่น้อยกว่า 3,000 คำ

ขม	213	การฟัง – พูดภาษาเขมร 1	3(2-2)

KHM 213 Khmer Listening – Speaking I 01047213

ฝึกทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาเขมรที่เป็นข้อความสั้น ๆ และใช้สนทนาโต้ตอบได้ ฝึกพูดให้ถูกต้องตามกาล การทักทาย แนะนำตัวเอง คำบอกเครือญาติ บอกวันเวลาและลักษณะอากาศ

ขม 214 การฟัง – พูดภาษาเขมร 2 3(2-2)

KHM 214 Khmer Listening – Speaking II 01047214

ฝึกทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาเขมรในสถานที่ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน การพูดเมื่อไปร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านขายของต่างๆ ตลาด ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาลและการถามเส้นทาง

ขม 215 การอ่านภาษาเขมร 1 3(3-0)

KHM 215 Khmer Reading I 01047215

ฝึกอ่านจับใจความภาษาเขมรจากข้อความหรือเรื่องที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน การใช้พจนานุกรมเพื่อศึกษาด้วยตนเอง

ขม 216 การอ่านภาษาเขมร 2 3(3-0)

KHM 216 Khmer Reading II 01047216

ฝึกทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นจากบทความหรือนิทานที่ใช้ภาษาในระดับกลาง หัดวิเคราะห์รูปประโยค

ขม 217 การเขียนภาษาเขมร 1 3(3-0)

KHM 217 Khmer Writing I 01047217

ฝึกการแต่งประโยคที่มีโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อนขึ้น ฝึกเขียนบันทึกประจำวัน บัตรเชิญ การ์ดอวยพร

ขม 218 การเขียนภาษาเขมร 2 3(3-0)

KHM 218 Khmer Writing II 01047218

ฝึกเขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อน พ่อแม่หรือเครือญาติ และความเรียงตามหัวข้อที่กำหนดให้

ขม 221 เขมรศึกษา 3(3-0)

KHM 221 Khmer Studies 01047221

ศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ ความเป็นมาของประเทศกัมพูชาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง การศึกษา และศิลปวัฒนธรรมของประเทศกัมพูชา

ขม 222 ประวัติศาสตร์กัมพูชา 3(3-0)

KHM 222 KHMER HISTORY 01047222

ศึกษาประวัติศาสตร์กัมพูชาตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่างกัมพูชาและประเทศไทย

ขม 311 เสียง ระบบเสียงและโครงสร้างของคำในภาษาเขมร 3(3-0)

KHM 311 Khmer Phonetics Phonology and Morphology 01047311

ศึกษาการใช้สัทอักษร ลักษณะและหน้าที่ของหน่วยเสียงสระ พยัญชนะ คำ และลักษณะของหน่วยคำในภาษาเขมร

ขม 312 โครงสร้างของประโยคและความหมายในภาษาเขมร 3(3-0)

KHM 312 Khmer Syntax and Semantics 01047312

ศึกษาโครงสร้างประโยค องค์ประกอบของประโยค การตีความและกลวิธีในการสื่อความหมาย

ขม 313 การฟัง- พูดภาษาเขมร 3 3(2-2)

KHM 313 Khmer Listening – Speaking III 01047313

ฝึกฟังข้อความและบทสนทนาภาษาเขมรที่ยากขึ้น ให้สามารถพูดสรุปความหรือจับใจความที่ได้ฟังได้

ขม 314 การฟัง- พูดภาษาเขมร 4 3(2-2)

KHM 314 Khmer Listening – Speaking III 01047314

ฝึกฟังและพูดภาษาเขมรในระดับสูงทั้งด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา ฝึกสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังเป็นภาษาเขมรและแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ฟัง

ขม 315 การเขียนภาษาเขมร 3 3(3-0)

KHM 315 Khmer Writing III 01047315

ฝึกเขียนจดหมายที่เป็นทางการประเภทต่างๆ และบทความ รู้จักเลือกใช้คำและสำนวนที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหา ฝึกสรุปความเป็นภาษาเขียน

ขม 316 การเขียนภาษาเขมร 4 3(3-0)—

KHM 316 Khmer Writing IV 01047316

ฝึกเขียนบทความจากภาพ เขียนบรรยายความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองเป็นลายลักษณ์อักษร

ขม 317 การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร 3(3-0)

KHM 317 Khmer Newspaper Reading 01047317

ฝึกทักษะการอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาเขมร ให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและสรุปใจความสำคัญของข่าวหนังสือพิมพ์ได้โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

ขม 321 สำนวนและภาษิตเขมร 3(3-0)

KHM 321 Khmer wording and proverb 01047321

ศึกษาวิธีการเล่นคำ การใช้คำ วลี และประโยคเพื่อแสดงความหมายในรูปแบบของสำนวนและสุภาษิตเขมร

ขม	322	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีเขมร	3(3-0)
KHM	322	Introduction to Khmer Literature	01047322

ศึกษาประวัติวรรณคดีเขมรตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันโดยสังเขป ด้วยเอกสารภาษาเขมร เพื่อให้เห็นลักษณะเด่นของวรรณคดีเขมรแต่ละสมัย

ขม	323	เรื่องสั้นและนวนิยายเขมร	3(3-0)
KHM	323	Khmer Short Stories and Novels	01047323

อ่านและวิเคราะห์เรื่องสั้นและนวนิยายสมัยใหม่ของเขมร โดยคัดเลือกจากผลงานของนักเขียนที่มีชื่อเสียง

ขม	331	ภาษาเขมรเพื่ออุตสาหกรรมบริการ	3(3-0)
KHM	331	Khmer For Servicing Industry	01047331

ศึกษาการใช้ภาษาเขมรที่เกี่ยวข้องในงานอุตสาหกรรมบริการ งานเลขานุการ การจัดการการประสานงานต่างๆ

ขม	332	ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 1	3(3-0)
KHM	332	Khmer For Tourism I	01047332

ศึกษาคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว การตรวจคนเข้าเมือง ด่านศุลกากร การติดต่อที่พัก การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวโดยสังเขป

ขม	333	ภาษาเขมรเพื่อการท่องเที่ยว 2	3(1-4)
KHM	333	Khmer For Tourism II	01047333

ฝึกนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยสามารถบรรยายสถานที่ต่าง ๆ เป็นภาษาเขมรทั้งในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง

ขม 421 ภาษาเขมรเชิงวัฒนธรรม 3(3-0)

KHM 421 Khmer Reading and Writing in Culture 01047421

อ่านและเขียนบทความหรือเอกสารภาษาเขมร เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

ขม 422 ภาษาเขมรเชิงการเมืองและการปกครอง 3(3-0)

KHM 422 Khmer Reading and Writing in Politics 01047422

อ่านและเขียนบทความหรือเอกสารภาษาเขมรเกี่ยวกับกฎหมาย การเมือง การปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ขม 423 วรรณกรรมร้อยกรองเขมร 3(3-0)

KHM 423 Khmer Poetry 01047423

ศึกษาวรรณกรรมร้อยกรองภาษาเขมร โดยเลือกอ่านและวิเคราะห์บทร้อยกรองที่มีชื่อเสียง

ขม 424 คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย 3 (3-0)

KHM 424 Khmer Loan Words in Thai 01047424

ศึกษาภาษาเขมรที่นำมาใช้ในภาษาไทยในด้านประวัติความเป็นมา การกลายเสียงและความหมายของภาษา

ขม 425 ความสัมพันธ์ไทย – กัมพูชา 3(3-0)

KHM 425 Thai – Khmer Relationship 01047425

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาในด้านต่างๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มความร่วมมือระหว่างสองประเทศในระดับชาติและประชาชน

ขม 431 ภาษาเขมรธุรกิจ 1 3(3-0)

KHM 431 Business Khmer I 01047431

ศึกษาการใช้คำศัพท์และรูปประโยคที่ใช้ในวงการธุรกิจ การเขียนจดหมายสมัครงาน การจัดทำเอกสารธุรกิจ การนัดหมายธุรกิจและ การสนทนาทางธุรกิจ

ขม 432 ภาษาเขมรธุรกิจ 2 3(3-0)

KHM 432 Business Khmer II 01047432

ศึกษาการใช้คำศัพท์และประโยคที่ใช้ในวงธุรกิจซึ่งมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น การเขียนรายงานทางธุรกิจ การทำสัญญาธุรกิจ

ขม 433 การแปลภาษาเขมร 1 3(3-0)

KHM 433 Khmer Translation I 01047433

ศึกษาหลักการแปลและฝึกแปลจากภาษาเขมรเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาเขมร โดยคัดเลือกข้อความที่เกี่ยวข้องกับ ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนชีวิตประจำวันในสังคม

ขม 434 การแปลภาษาเขมร 2 3(3-0)

KHM 434 Khmer Translation II 01047434

บุรพวิชา : ขม 433

ฝึกแปลข่าวและบทความ สารคดีประเภทต่างๆ จากภาษาเขมรเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาเขมรได้อย่างถูกต้องและสละสลวย

ขม 435 การแปลทันทีไทย – เขมร 3(3-0)

KHM	435	Simultaneous Translation Thai - Khmer	01047435

ฝึกปฏิบัติการแปลทันทีภาษาไทยเป็นภาษาเขมรจากเอกสาร สื่อการสอนอิเลกทรอนิกส์ และสื่อการสอนต่างๆ ฝึกปฏิบัติการแปลทันทีจากสถานการณ์จำลองในห้องเรียนที่กำหนดให้และสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน ฝึกเป็นผู้แปลทันทีในหัวเรื่องหลากหลาย เช่น การเมือง การปกครอง การรทูต เศรษฐกิจ ธุรกิจการค้าการลงทุน การนำเข้า การส่งออก อัญมณี กฎหมาย การท่องเที่ยว สังคม การให้ความช่วยเหลือ การบันเทิง เพลง ภาพพยนต์ การกีฬา นันทนาการ การแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม อวกาศ การรายงานข่าว ฯลฯ

ขม	436	การแปลทันทีเขมร – ไทย	3(3-0)
KHM	436	Simultaneous Translation Khmer - Thai	01047436

ฝึกปฏิบัติการแปลทันทีภาษาเขมรเป็นภาษาไทยจากเอกสาร สื่อการสอนอิเลกทรอนิกส์ และสื่อการสอนต่างๆ ฝึกปฏิบัติการแปลทันทีจากสถานการณ์จำลองในห้องเรียนที่กำหนดให้และสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน ฝึกเป็นผู้แปลทันทีในหัวเรื่องหลากหลาย เช่น การเมือง การปกครอง การรทูต เศรษฐกิจ ธุรกิจการค้าการลงทุน การนำเข้า การส่งออก อัญมณี กฎหมาย การท่องเที่ยว สังคม การให้ความช่วยเหลือ การบันเทิง เพลง ภาพพยนต์ การกีฬา นันทนาการ การแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม อวกาศ การรายงานข่าว ฯลฯ

ขม	441	การค้นคว้าอิสระ	6(0-12)
KHM	441	Independent Study	01047441

ศึกษาค้นคว้าเสนอผลงานและเขียนรายงานผลการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาษา ศิลปะ สังคม วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเขมร หรือมีความสัมพันธ์กับรายวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรปริญญาตรีภาษาเขมร

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นศึกษาสภาพการเรียนการสอน และหลักสูตรภาษาเขมรที่มีการเปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2552 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลของการประเมิน ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนและหลักสูตรภาษาเขมรในสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

หลักสูตร

หลักสูตรที่นำมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นหลักสูตรภาษาเขมรในระดับปริญญาตรี ทั้งที่เป็นหลักสูตรวิชาเอก วิชาโท และรายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรวิชาภาษาไทย ที่เปิดการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทยก่อนหน้าปี พ.ศ. 2552 เท่านั้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ

1. ประชาชนทั่วไป จำนวน 50 คน
2. ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาเขมร จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยเป็นการสอบถามในด้านบริบท ได้แก่ ความมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม รวมทั้งร่างหลักสูตรภาษาเขมรที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยเรื่องนี้ เน้นเฉพาะโครงสร้างและเนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาภาษาเขมรเท่านั้น เนื่องจากรายวิชาพื้นฐานและจำนวนหน่วยกิตอาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามการกำหนดของมหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษาเขมรโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรม เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยจำแนกตามเพศ สถานะ หน่วยงาน และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อภาษาเขมรพบว่า การเรียนภาษาเขมรในปัจจุบันมีความจำเป็นอยู่ในระดับน้อย ภาษาเขมรสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือการศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อยที่สุด การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการทำงานอยู่ในระดับน้อย การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อย การศึกษาภาษาเขมรเป็นประโยชน์ในการเจริญสัมพันธ์ไมตรีของไทยและกัมพูชาอยู่ในระดับมากที่สุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรเปิดการสอนด้านภาษาเขมรอยู่ในระดับน้อย ประเทศไทยมีความจำเป็นในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษาเขมรอยู่ในระดับน้อย คนไทยควรสามารถสื่อสารภาษาเขมรได้อยู่ในระดับน้อย ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศที่น่าลงทุนในด้านต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ภาษาเขมรมีความสำคัญต่อคนไทยในอนาคตอยู่ในระดับน้อย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขมรใน 5 ด้าน พบว่า มีผู้ให้ความสำคัญกับด้านทักษะทางภาษาเขมรอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีผู้ให้ความสำคัญกับด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีผู้ให้ความสำคัญกับด้านภาษาศาสตร์

อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีผู้ให้ความสำคัญกับด้านวรรณกรรมเขมรอยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีผู้ให้ความสำคัญกับด้านการใช้ภาษาเขมรอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า การที่สถาบันการศึกษาของไทยจะเปิดการสอนภาษาต่างประเทศเพิ่ม โดยเฉพาะภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษาเขมร, พม่า, เวียดนาม เป็นเรื่องที่น่าสนับสนุน เพราะในปี 2558 จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คนไทยควรสามารถสื่อสารภาษาต่าง ๆ เหล่านี้ได้เพื่อเป็นทางเลือกและสร้างความแตกต่างเพื่อโอกาสที่ดีกว่า ซึ่งความจริงแล้วค่อนข้างจะล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ แต่ก็ยังดีกว่าที่จะไม่เตรียมพร้อมหรือพัฒนาอะไรเลย การเปิดสอนสาขาวิชาภาษาเขมรในมหาวิทยาลัยไทย (นอกเหนือจากสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้ชายแดนกัมพูชาจะบรรจุไว้ในการเรียนการสอนอยู่แล้ว) เป็นแนวความคิดที่น่าสนับสนุน ควรบรรจุไว้เป็นทางเลือกให้นักเรียน นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้เรียนหรือศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกันอย่างมากเช่น สาขาภาษาไทย วรรณคดีไทย การสอนภาษาไทย เป็นต้น และควรส่งเสริมให้นักศึกษาที่จะจบมาเป็นนักวิชาการภาษาไทยได้เรียนภาษาเขมรทุกคน

ผลจากการสำรวจแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาพัฒนาร่างหลักสูตรภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร และได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ดังสามารถสรุปผลจากการประเมินได้ว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของสังคมได้เป็นอย่างดี คำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสามารถกำหนดในภายหลังได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการประเมินหลักสูตร ภายหลังจากมีการเรียนการสอนจริง ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ เพื่อศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

2. ควรมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาลาว ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม ฯลฯ เพื่อพัฒนาบุคลากรไทยให้มีความสามารถในการใช้ภาษาของอาเซียน เพื่อตอบสนองประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพาณิชย์. 2517. **บนเส้นทางการแสวงหาโฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ.

จรุญ คูณมี. 2520. **นวกรรมทางการศึกษา.** กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2530. **บทบาทและสัมฤทธิผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2527. **จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร: แนวคิดและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529. **การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

ธำรง บัวศรี. 2504. **ทฤษฎีหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์.

ธำรง บัวศรี. 2532. **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บัณฑิตยุคใหม่ตามความต้องการของตลาดแรงงานในยุค NIC's NAC's และ NAIC's : นานาทัศนะ. **สรุปการสัมมนาของคณาจารย์ทางบริหารธุรกิจระดับอุดมศึกษาประจำปี 2532.** เอกสารโรเนียว.

บุญชม ศรีสะอาด. 2528. **พัฒนาหลักสูตรและการสอน.** ม.ป.ท. อัดสำเนา.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2553. **การพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. "บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. **วารสารอุดมศึกษา** (สิงหาคม 2529) 6-17.

พจน์ สะเพียรชัย. 2525. "การประเมินผลการศึกษา," ใน **เอกสารการอบรมวิจัยปฏิบัติการครั้งที่ 6 เรื่องการประเมินหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์.2524. **หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษาเ.** กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น.

วัญญา วิศาลาภรณ์. 2540. **การวิจัยทางการศึกษา: หลักการและแนวทางการปฏิบัติการ.** กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518. **หลักสูตรอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วิชัย วงษ์ใหญ่.2523. **พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่.** กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2527. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน-ภาคปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2530. "การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร," **วิจัยการศึกษา.** 17(2): เมษายน – มิถุนายน.

วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, กรม. 2524. **แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521.** กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองศิลป์การพิมพ์.

วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, กรม. 2532. **การวิเคราะห์กระบวนการหลักสูตร หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สงัด อุทรานันท์. 2527. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์.

สงัด อุทรานันท์. 2532. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวัน.2526. **จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่.** เชียงใหม่ : ลานนา.

สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารกรมการฝึกหัดครู.

สิริพร บุญญานันต์. 2529. "การวิจัยหลักสูตร," **วารสารวิธีวิจัย.** 5: 5-17; กันยายน.

สุมิตร คุณานุกร.2518. **หลักสูตรและการสอน.**กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

อุทุมพร จามรมาน. "โมเดลทางการศึกษา," **ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา.** 8(4): 12 – 16; เมษายน – พฤษภาคม.

Beaauchamp, George A. 1981. **Curriculum Theory.** 4th ed. Ilasca Illinois: F.E. Peacock Puplisher.

Lewy. Arieh (ed). 1977. **Handbook of Curriculum Education.** Paris: UNESSCO.

Scriven, Michale, 1967. "The Methodology of Evaluation," in **Perspective of Curriculum Evaluation**. Chicaco: McNally Rand McNally & Company.

Taba, Hilda. 1962. **Curriculum Development: Theory and Practice.** New York: Harcout, Brace and World.

Tayler, Fred James. 1963. "An Appraisal of Selected Aspects of the Master of Teaching Degree program at a teaching Educational Institution," **Dissertation Abstracts International.** 23(10): 3806-A; April-May.